

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: S.S.O. Dagmara Kos

Protokolant: sekr. Joanna Wołczyńska – Kalus

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2017 roku w Sieradzu na rozprawie

sprawy z powództwa M. F. (1)

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. F. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę 67.600,00 (sześćdziesiąt siedem tysięcy sześćset) złotych z odsetkami:

a) od kwoty 35.000,00 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych:

- ustawowymi od dnia 7 marca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,

- ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

b) od kwoty 32.600,00 (trzydzieści dwa tysiące sześćset) złotych:

- ustawowymi od dnia 14 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,

- ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. F. (1) tytułem odszkodowania kwotę 1.028,00 (jeden tysiąc dwadzieścia osiem) złotych z odsetkami:

- ustawowymi od dnia 16 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.,

- ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

3. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

4. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. F. (1) kwotę 2.298,35 (dwa tysiące dwieście dziewięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści pięć groszy) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu,

5. zasądza od powoda M. F. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 1.806,13 (jeden tysiąc osiemset sześć złotych trzynaście groszy) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa i kwotę tę nakazuje ściągnąć z zasądzanego od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. F. (1) roszczenia,

6. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 1.538,55 (jeden tysiąc pięćset trzydzieści osiem złotych pięćdziesiąt pięć groszy) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C102/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 września 2013 r. skierowanym do Sądu Łasku w S. powód M. F. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. kwoty 35.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek wypadku samochodowego z dnia 17 lipca 2012 r. wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 7 marca 2013 r. do dnia zapłaty a także zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

(pozew- k.2-10)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na pozew- k.201-209)

Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2015 r. powód popierał powództwo a w imieniu pozwanego nikt się nie stawił.

(protokół rozprawy- k.148)

Pismem procesowym z dnia 16 września 2015 r. powód rozszerzył powództwo i żądał zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie 92.600,00 zł z odsetkami ustawowymi od kwoty 35.000,00 zł od dnia 7 marca 2014 r. do dnia zapłaty i od kwoty 57.600,00 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty a także zwrotu kosztów opieki osób trzecich w kwocie 1.868,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty a ponadto zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

(pismo procesowe powoda- k.185-188)

W piśmie procesowym z dnia 30 listopada 2015 r. pozwany wnosił o oddalenie rozszerzonego powództwa.

(pismo procesowe pozwanego- k.195)

Pismem procesowym z dnia 7 marca 2016 r. powód rozszerzył powództwo i żądał zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie 147.600,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 35.000,00 zł od dnia 7 marca 2014 r. do dnia zapłaty, od kwoty 57.600,00 zł od dnia 14 września 2015 r. do dnia zapłaty i od kwoty 55.000,00 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty a także zwrotu kosztów opieki osób trzecich w kwocie 1.868,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty a ponadto zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

(pismo procesowe powoda- k.215-217)

W piśmie procesowym z dnia 21 marca 2016 r. pozwany wnosił o oddalenie rozszerzonego powództwa.

(pismo procesowe pozwanego- k.220)

Postanowieniem z dnia 8 marca 2017 r. Sąd Rejonowy w Łasku stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu.

(postanowienie Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 8 marca 2017 r.- k.229)

Na rozprawie w dniu 30 czerwca 2017 r. powód popierał powództwo w rozszerzonym kształcie a w imieniu pozwanego nikt się nie stawił.

(protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:02:03 – 00:25:30- koperta k.259)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 17 lipca 2012 r. powód w czasie wykonywania obowiązków służbowych jechał jako pasażer samochodem marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...) kierowanym przez J. K.. Podczas jazdy zajmował on miejsce z tyłu pojazdu po prawej stronie. W miejscowości R. (...), kierujący tym samochodem chciał wykonać manewr skrętu w lewo wobec czego zatrzymał się przed skrętem przepuszczając samochody jadące z przeciwnego kierunku jazdy. Gdy oczekiwał on na możliwość wykonania zamierzonego manewru, w tył kierowanego przez niego samochodu uderzył nadjeżdżający z tyłu samochód marki S. nr rej. (...) kierowany przez P. B.. Na skutek uderzenia samochód P. (...) został zepchnięty na przeciwny pas ruchu i wówczas uderzył w niego nadjeżdżający z przeciwnego kierunku samochód marki S. nr rej. (...) kierowany przez K. C..

(bezsporne, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopie notatek informacyjnych o zdarzeniu drogowym- k.107-108, kserokopia protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy- k.102-103)

Samochód, jakim poruszał się sprawca wypadku P. B. był ubezpieczony w zakresie OC w (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł..

(bezsporne, polisa - załączone akta szkodowe)

Z miejsca zdarzenia powód został przetransportowany karetką pogotowia do Szpitala w T., gdzie został przyjęty na Oddział Urazowo – Ortopedyczny z rozpoznaniem urazu wielonarządowego głównie klatki piersiowej, głowy i ramienia prawego, złamania wieloodłamowego przez – i śródstawowego dalszego końca kości ramiennej prawej, uszkodzenia nerwu promieniowego i łokciowego prawego – neuropatią, złamania żeber VII – X po stronie prawej, odmy opłucnowej obustronnej, urazu głowy z utratą przytomności i licznych otarć skóry kończyn górnych. Podczas pobytu na tym oddziale w dniu 28 lipca 2012 r. wykonano u powoda operacyjny drenaż jamy opłucnowej, w dniu 24 lipca 2012 r. wykonano natomiast u powoda krwawą repozycję i zespolenie złamania z odcięciem wyrostka łokciowego i zespolenie płytkami kątowno – stabilnymi wyrostka łokciowego poprzęciem Webera. Na oddziale tym został on też opatrzony, podano mu antybiotyki, płyny infuzyjne i leki przeciwbólowe. Był on konsultowany neurologicznie, chirurgicznie i internistycznie. Po zabiegach operacyjnych był też usprawniany ruchowo. Na oddziale tym powód przebywał do 1 sierpnia 2012 r. i został wypisany z zaleceniem dalszego leczenia w Poradni O. – Urazowej i Poradni Pulmonologicznej.

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia karty informacyjnej leczenia szpitalnego- k.93-94, kserokopie skierowań- k.95)

W czasie pobytu w szpitalu powód odczuwał dolegliwości bólowe ze strony żeber i prawej ręki. Ponieważ rękę tą miał unieruchomioną na wyciągu, wymagał pomocy ze strony osób trzecich przy czynnościach życia codziennego. Pomocy tej udzielały mu wówczas salowe, pielęgniarki oraz żona i synowie.

(zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia karty informacyjnej leczenia szpitalnego- k.93)

Po powrocie do domu powód w dalszym ciągu głównie leżał. Nadal miał niesprawną rękę i przy czynnościach życia codziennego pomagała mu żona, która przygotowywała dla niego posiłki, karmiła go, prowadziła go do łazienki i

pomagała w myciu i goleniu. W dalszym ciągu przyjmował on leki przeciwbólowe, gdyż nadal odczuwał dolegliwości bólowe. Przez cztery miesiące po wypadku nie mógł on kierować samochodem a podczas jazdy samochodem odczuwał lęki. Na rehabilitację i do lekarzy wozili go synowie lub wynajęci ludzie. W związku z utratą samodzielności powód załamał się.

(zeznania świadków: J. F.- k.149, M. F. (3)- k.149v, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v)

W dniu 9 sierpnia 2012 r. powód rozpoczął leczenie w (...) w P..

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia historii choroby- k.21v-25, k.83-88, k.130-136, koperta k.154)

W dniu 30 sierpnia 2012 r. powód rozpoczął leczenie w Poradni Pulmonologicznej w P..

(bezsporne, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia historii choroby- k.77-82, k.89-91)

W dniu 26 września 2012 r. powód rozpoczął leczenie w (...) w P.. Powód uczęszczał na zabiegi rehabilitacyjne w okresie od 8 października 2012 r. do 19 października 2012 r., od 22 października 2012 r. do 31 października 2012 r., od 2 listopada 2012 r. do 14 listopada 2012 r., od 3 grudnia 2012 r. do 14 grudnia 2012 r., od 2 stycznia 2013 r. do 15 stycznia 2013 r., od 17 stycznia 2013 r. do 30 stycznia 2013 r., od 1 lutego 2013 do 14 lutego 2013 r. Kolejne serie zabiegów rehabilitacyjnych rozpoczął od 1 marca 2013 r. i od 25 czerwca 2013 r. W ramach rehabilitacji usprawniał prawą rękę z pomocą rehabilitanta, korzystał z pola magnetycznego, laseru, krioterapii i ćwiczeń wspomagających.

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopie zaświadczeń- k.17, k.30, k.35, k.43, kserokopia zaświadczenia lekarskiego- k.28-29, kserokopie skierowań na fizjoterapię- k.32, k.50, k.54, k.70-71, kserokopia historii choroby- k.55-69, k.137-147, koperta k.154)

W okresie od 15 listopada 2012 r. do 16 listopada 2012 r. powód przebywał na Oddziale (...) Urazowo – Ortopedycznej Szpitala im. (...) w Ł., gdzie operacyjnie usunięto mu z łokcia niestabilną śrubę.

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia karty informacyjnej leczenia szpitalnego- k.45, kserokopia skierowania do szpitala- k.48)

W dniu 7 stycznia 2013 r. powód rozpoczął leczenie w Poradni Neurologicznej w P..

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia historii choroby- k.39-41)

W dniu 24 marca 2013 r. przez jeden dzień powód przebywał na Oddziale (...) Urazowo – Ortopedycznej Szpitala im. (...) w Ł., gdzie operacyjnie usunięto mu z łokcia popręg Webera. Został on wypisany do domu z zaleceniem przeciwobrzękowego ułożenia kończyny.

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia karty informacyjnej leczenia szpitalnego- k.31)

W dniu 8 kwietnia 2013 r. powód rozpoczął leczenie w (...) w P., gdzie korzystał z porad psychologa, gdyż nie mógł sobie poradzić z utratą samodzielności i lękami.

(bezsporne, zeznania świadka J. F.- k.149, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia historii choroby- k.26-28)

W chwili wypadku powód miał 60 lat i zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) H. D. w O. na stanowisku montera konstrukcji stalowych, gdzie dobrze zarabiał i wyjeżdżał delegacje. Pomagał on też żonie w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Był on w pełni sprawny, zdrowy i nigdzie się nie leczył.

(zeznania świadków: J. F.- k.149, M. F. (3)- k.149v, R. S.- k.150, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy- k.102-103)

Po wypadku powód przebywał na zwolnieniach lekarskich.

(bezsporne, kserokopie zaświadczeń lekarskich- k.46, k.49)

W okresie od 15 stycznia 2013 r. do 9 stycznia 2014 r. powód miał przyznane prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, gdyż został uznany za niezdolnego do pracy. Obecnie w związku z niezdolnością do pracy na skutek udziału w wypadku jest on rencistą i pobiera rentę w wysokości 840,00 zł miesięcznie.

(bezsporne, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia decyzji ZUS- k.33, kserokopia orzeczenia lekarza orzecznika ZUS- k.34)

Obecnie powód ma nadal niesprawną prawą rękę, której nie może całkowicie zgiąć w łokciu, ma też sztywny V palec tej ręki. Ponieważ przed wypadkiem był on osobą praworęczną, musiał nauczyć się samoobsługi lewą ręką i podpisywać się nią. Nadal powód nie jest w stanie najeść się prawą ręką, ogolić się nią czy zapiąć nią górnych guzików od koszuli, bo nie może nią wysoko sięgnąć. Nie może on też tą ręką dźwigać wobec czego musiał zrezygnować z pracy w gospodarstwie rolnym żony i zostało ono oddane w dzierżawę. Nie może on też rąbać drewna na opał i przynieść opału do domu, pracować w ogrodzie czy dokonywać drobnych napraw w domu. Nie może też wziąć na ręce wnuka i się z nim pobawić. W związku z niesprawnością ręki powód ma kłopoty z jazdą na rowerze czy ze sznurowaniem butów. Ma on też kłopoty z myciem się czy ubieraniem. Przy tego rodzaju czynnościach nadal pomaga mu żona. W mniejszym zakresie pomaga on teraz żonie w obowiązkach domowych. Powód nadal odczuwa bóle ręki oraz bóle żeber i przyjmuje wówczas leki przeciwbólowe. Rano ma problemy z koncentracją i zawroty głowy. Lekarze nie dają mu szans na dalsze usprawnienie prawej ręki.

(zeznania świadków: J. F.- k.149, M. F. (3)- k.149v, R. S.- k.150, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v)

W związku z udziałem w wypadku w dniu 17 lipca 2012 r. powód otrzymał 16.000,00 zł jako odszkodowanie za wypadek przy pracy.

(zeznania świadków: J. F.- k.149, M. F. (3)- k.149v, zeznania powoda M. F. (2)- protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2017 r. na płycie CD 00:03:53 – 00:23:26- koperta k.259 w zw. z k. 148v, kserokopia protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy- k.102-103)

Na skutek udziału w wypadku powód doznał urazu wielonarządowego głównie klatki piersiowej, głowy i ramienia prawego. Uraz ten spowodował złamanie żeber po stronie prawej od VII do X i odmę opłucnową obustronną. Leczenie odmy wymagało natychmiastowego odbarczenia a leczenie złamań żeber między innymi leczenia farmakologicznego środkami przeciwbólowymi. Stopień nasilenia cierpień fizycznych związanych z urazem klatki piersiowej mógł trwać od 3 do 6 miesięcy a powód wymagał w tym czasie stosowania leków przeciwbólowych. Uraz klatki piersiowej nie spowodował u powoda ograniczeń w jakiegokolwiek dziedzynie życia. Obecnie powód nie jest już leczony

pulmonologicznie. Doznane przez powoda uszkodzenie żeber spowodowało u niego 10 % uszczerbku na zdrowiu a uszkodzenie płuc i opłucnej bez niewydolności oddechowej spowodowało u niego 10 % uszczerbku na zdrowiu.

(opinia biegłej pulmonolog B. M.- k.168-169)

Na skutek udziału w wypadku powód doznał urazu wielonarządowego: złamania żeber VII – X po stronie prawej, odmy opłucnowej obustronnej, złamania wieloodłamowego przez – i śródstawowego dalszego końca kości ramiennej prawej, uszkodzenia nerwu promieniowego i łokciowego i urazu głowy z utratą przytomności. Leczenie ortopedyczne zakończone zostało z końcem marca 2013 r. Powód wymaga dalszego leczenia neurologicznego i rehabilitacyjnego. Powikłaniem przebytego złamania kości ramiennej prawej jest ograniczenie ruchów stawu łokciowego. Dolegliwości mogą się nasilać z uwagi na przyspieszone zmiany zwyrodnieniowe stawu a prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest duże. Zakres cierpień fizycznych powoda po wypadku był duży przez okres około 3 miesięcy od wypadku i wtedy powód wymagał pomocy osób trzecich przez około 2 godziny dziennie. Następnie był on umiarkowany i pomoc osób trzecich była konieczna przez około 3 godziny w tygodniu do marca 2013 r. U powoda występuje znaczne ograniczenie ruchów stawu łokciowego i zaburzenie chwytu ręki prawej, co ogranicza możliwość precyzyjnych ruchów pracy wymagającej użycia prawej ręki, podnoszenia cięższych przedmiotów. Doznane złamanie nasady dalszej kości ramiennej prawej wywołane z praktycznym zeszywnieniem stawu skutkuje 30 % uszczerbkiem na zdrowiu powoda.

(opinia biegłego ortopedy M. G.- k.178-179)

W wyniku udziału w wypadku powód doznał uszkodzenia nerwu promieniowego prawego i łokciowego prawego w stopniu lekkim. Proces jego leczenia zakończył się 11 marca 2013 r. z powodu braku perspektyw na dalszą poprawę stanu zdrowia – nie uzyskano zadowalającej poprawy. Stan neurologiczny nie został wyleczony – utrzymują się objawy lekkiego uszkodzenia nerwu promieniowego i łokciowego prawego. Objawy uszkodzenia tych nerwów są utrwalone ale nie istnieje niebezpieczeństwo pojawienia się w przyszłości innych, dalszych powikłań przebytego urazu w znaczeniu uszkodzenia nerwów i zmian wtórnych. Uszkodzenie nerwów spowodowało trwałą niesprawność palców ręki prawej w stopniu lekkim z upośledzeniem ruchów precyzyjnych i siły palców. Uszkodzenia nerwów nie wymagały pomocy ze strony osób trzecich ani zwiększonego zażywania leków. Konsekwencje uszkodzenia nerwu promieniowego i łokciowego obniżają sprawność ruchową ręki prawej w stopniu ograniczającym zdolność do wykonywania czynności precyzyjnych oraz wykonywania prac fizycznych związanych z wykonywaniem pracy zarobkowej. Doznany przez powoda uszczerbek na zdrowiu wynosi 15 % i jest stały. Po wypadku powód nie wymagał pomocy osób trzecich z przyczyn neurologicznych.

(opinia biegłego neurologa J. M.- k.206-209)

Powód zgłosił pozwanemu szkodę powstałą na skutek udziału w wypadku pismem z dnia 20 sierpnia 2012 r., które wpłynęło do niego w dniu 24 sierpnia 2012 r. i zażądał wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 120.000,00 zł i zwrotu kosztów opieki w kwocie 6.000,00 zł. Do zgłoszenia tego załączona została dokumentacja medyczna powoda.

(bezsporne, zgłoszenie szkody z dokumentacją medyczną- załączone akta szkodowe)

Decyzją z dnia 6 września 2012 r. pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 21.600,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 1.176,00 zł tytułem zwrotu kosztów opieki.

(bezsporne, kserokopia decyzji- k.101)

Pismem z dnia 4 grudnia 2012 r., które zostało doręczone pozwanemu w dniu 6 grudnia 2012 r., powód wystąpił w związku z ponowną hospitalizacją o wypłatę dalszych kosztów opieki w kwocie 1.680,00 zł.

(bezsporne, zgłoszenie dalszej szkody- załączone akta szkodowe)

Decyzją z dnia 25 stycznia 2013 r. pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 196,00 zł tytułem zwrotu kosztów opieki po pobycie w szpitalu w listopadzie 2012 r.

(bezsporne, kserokopia decyzji- k.98)

Decyzją z dnia 6 marca 2013 r. pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 10.800,00 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

(bezsporne, kserokopia decyzji- k.97)

Powyższych ustaleń stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu o zeznania powoda i świadków J. F., M. F. (3) i R. S., które korespondowały ze sobą i były zgodne co do istotnych okoliczności w sprawie a także w oparciu o opinie biegłego z zakresu pulmonologii B. M., biegłego z zakresu ortopedii M. G. i biegłego z zakresu neurologii J. M. oraz o zgromadzone w aktach spraw i załączonych aktach szkodowych dokumenty, których treści strony nie kwestionowały.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Firma Handlowo Usługowa (...) spółka jawna w P., będąca właścicielem samochodu, który uderzył w samochód, w którym jechał powód, zawarła z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem tego pojazdu. Zakres ochrony ubezpieczeniowej i odpowiedzialności ubezpieczyciela uregulowany został przez ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 2060 ze zm.)

Zgodnie z art. 34 ust. 1 powołanego aktu prawnego z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Art. 36 ust. 1 ustawy stanowi, iż odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Suma gwarancyjna nie może być niższa niż równowartość w złotych – w przypadku szkód na osobie 5.000.000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych – ustalana przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu wyrządzenia szkody.

Podstawę odpowiedzialności kierującego ubezpieczonym pojazdem P. B., który doprowadził do zderzenia z samochodem, w którym jechał powód, na skutek czego powód doznał szkody, jest art. 415 kc. Przepis ten stanowi, że kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia.

Pozwany nie kwestionował, by P. B. ponosił winę za spowodowanie wypadku, w którym ucierpiał powód. Stwierdzenie odpowiedzialności za szkodę kierującego ubezpieczonym u pozwanego samochodem jest w związku z tym równoznaczne z odpowiedzialnością za nią pozwanego na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia OC pojazdu. Pozwany już w toku likwidacji szkody przyjął swoją odpowiedzialność za tę szkodę.

Zaistnienie u powoda obrażeń ciała spowodowało po jego stronie powstanie roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na podstawie art. 444 § 1 i art. 445 § 1 kc.

Pomimo swojego stanowiska wyrażonego w odpowiedzi na pozew, pozwany uznał wcześniej swoją odpowiedzialność za szkodę doznaną przez powoda wypłacając na jego rzecz kwoty: 32.400,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz 1.372,00 zł tytułem zwrotu kosztów opieki nad powodem.

W przedmiotowym procesie powód dochodził dalszego zadośćuczynienia w kwocie 147.600,00 zł oraz zwrotu kosztów opieki w kwocie 1.868,00 zł.

Zgodnie z art. 445 § 1 kc w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym tj. art. 444 kc, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienie psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia). Trzeba mieć przy tym na względzie, że zadośćuczynienie obejmuje cierpienia zarówno już doznane jak i te, które wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. Nadto prawomocne zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wyłącza mimo pogorszenia się stanu zdrowia przyznanie dalszego zadośćuczynienia za krzywdy, które można było przewidzieć w ramach podstawy przeprowadzonego sporu (porównaj uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1967 r., III PZP 37/67 OSNCP 1968, z. 7, poz. 113)

Udział powoda w wypadku był dla niego z pewnością źródłem cierpień zarówno fizycznych jak i psychicznych. Proces leczenia powoda był długotrwały i bolesny i wiązał się z przeprowadzeniem czterech zabiegów operacyjnych oraz trzema pobytami w szpitalu. Poza tym powód poddany został wielomiesięcznej rehabilitacji. Zabiegi lecznicze i rehabilitacyjne, jakim był on poddany, niewątpliwie przysporzyły mu bólu. Ponadto w czasie całej hospitalizacji odczuwał on bóle ze strony złamanej ręki i złamanych żeber. Bóle te były znaczne przez okres 3 miesięcy po wypadku a w późniejszym okresie do marca 2013 r. były one umiarkowane. W mniejszym stopniu powód odczuwa zresztą te bóle do dziś. Dolegliwością dla powoda było też to, iż prawą rękę miał on w szpitalu unieruchomioną na wyciągu a i później z racji doznanych obrażeń nie mógł się nią posługiwać, gdyż była niesprawna. Powód, który był osobą praworęczną, musiał wypracować umiejętność posługiwania się lewą ręką przy tych czynnościach, przy których do tej pory posługiwał się ręką prawą. Stracił on samodzielność, gdyż przy większości czynności życia codziennego wymagał pomocy ze strony osób trzecich. Rehabilitacja, jakiej poddał się powód, nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Dalej ma on ograniczoną ruchomość prawej ręki w łokciu, nie może on tej ręki podnieść wysoko, ma on też zmniejszoną siłę palców tej ręki a jej V palec ma sztywny. Niewątpliwie brak nadziei, jakich powodowi nie dają lekarze, na dalsze usprawnienie tej ręki, jest dla niego dotkliwy, gdyż wie on, że musi pogodzić się z istniejącą niepełnosprawnością i nie wróci już do pracy. Powód z osoby zdrowej, sprawnej i czynnej zawodowo, stał się niesprawny i nie może teraz sprawnie wykonywać czynności samoobsługi oraz zrezygnować musiał z wykonywania zwykłych czynności życia domowego. Przy niektórych czynnościach z zakresu samoobsługi zdany jest nadal na pomoc rodziny. Stracił on też zdolność do wykonywania pracy zarobkowej, którą wcześniej świadczył i jest rencistą przez co zmniejszyły się jego dochody. Odczuwał on też lęk przed jazdą samochodem a utrata sprawności spowodowała u niego załamanie psychiczne i konieczność poddania się terapii psychologicznej.

Skutki wypadku powód odczuwa do dziś. Na skutek uszkodzenia żeber doznał od 10 % uszczerbku na zdrowiu, na skutek uszkodzenia płuc i opłucnej bez niewydolności oddechowej doznał 10 % uszczerbku na zdrowiu, na skutek złamania nasady dalszej kości ramiennej prawej wygojonego z praktycznym zeszywnieniem stawu doznał 30 % uszczerbku na zdrowiu a na skutek uszkodzenia nerwu promieniowego prawego i łokciowego prawego w stopniu lekkim doznał 15 % stałego uszczerbku na zdrowiu.

Zadośćuczynienie z art. 445 § 1 kc ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1962 r., IV CR 902/61, OSNCP 1963, poz. 105, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92, wyrok Sadu Najwyższego z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78, nie publ.)

Sąd doszedł do przekonania, że adekwatne do rozmiaru doznanej przez powoda na skutek wypadku krzywdy a jednocześnie nie pozostające w oderwaniu od stosunków majątkowych społeczeństwa będzie zadośćuczynienie w łącznej kwocie 100.000,00 zł. Ustalając wysokość zadośćuczynienia na taką kwotę Sąd uwzględnił, choć w niewielkim stopniu, iż powód otrzymał jednorazowe odszkodowanie z ZUS. Przede wszystkim bowiem wypłacona kwota stanowiła odszkodowanie, a więc miała na celu głównie rekompensatę poniesionej przez powoda szkody materialnej.

Ponieważ powód otrzymał już od pozwanego zadośćuczynienie w kwocie 32.400,00 zł, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia różnicę pomiędzy zadośćuczynieniem należnym a jego wypłaconą częścią w kwocie 67.600,00 zł a w pozostałym zakresie żądanie w zakresie zasądzenia zadośćuczynienia jako niezasadne oddalił.

Świadczenie z tytułu zadośćuczynienia, jak każde odszkodowawcze świadczenie pieniężne, podlega co do odsetek zasadom art. 481 § 1 kc. Zgodnie z tym przepisem, odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy świadczenie pieniężne stało się wymagalne a dłużnik go nie spełnił. Dłużnik ma obowiązek spełnić świadczenie pieniężne dopiero od chwili, gdy wskazana została jego wysokość. Dopiero bowiem od tej chwili można mówić o „świadczeniu pieniężnym” w rozumieniu art. 481 § 1 kc.

Z charakteru świadczenia w postaci zadośćuczynienia, którego wysokość zależna jest od oceny rozmiaru doznanej krzywdy, ze swej istoty trudno wymiernej i zależnej od szeregu okoliczności związanych z następstwami naruszenia dobra osobistego, wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika. (porównaj wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 1970 r. II PR 257/70, OSNC 1971/6/103).

Powód szkodę na osobie zgłosił pozwanemu przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. W piśmie, jakie pozwany otrzymał dnia 24 sierpnia 2012 r., zażądał on wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 120.000,00 zł.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych pozwany obowiązany był do wypłaty zadośćuczynienia w terminie 30 dni od dnia złożenia przez poszkodowanego zawiadomienia o szkodzie. Jednakże, stosownie do treści art. 14 ust. 2 tejże ustawy, jeżeli w tym terminie wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

Pozwany otrzymał wraz z wnioskiem o wypłatę zadośćuczynienia w kwocie 120.000,00 zł załączone do niego dokumenty obrazujące stan zdrowia powoda. Powinien on zatem wypłacić powodowi należne mu zadośćuczynienie najpóźniej w dniu 23 września 2012 r. W toku likwidacji szkody pozwany wypłacił powodowi zadośćuczynienie w łącznej kwocie 32.400,00 zł. Wobec powyższego Sąd uznał, iż pozostawał on w opóźnieniu z zapłatą zadośćuczynienia w kwocie 67.600,00 zł w związku z czym zasądził od pozwanego na rzecz powoda tę kwotę z odsetkami ustawowymi od kwoty 35.000,00 zł od dnia 7 marca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty i od kwoty 32.600,00 zł od dnia 14 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu.

W rozszerzonym powództwie powód domagał się zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda także zwrotu poniesionych już kosztów opieki nad powodem w kwocie 1.868,00 zł wskazując, iż koszty te stanowią mają skapitalizowaną rentę. Tymczasem renta określona w art. 444§ 2 kc ma charakter odszkodowawczy, a przesłanką jej ustalenia jest odszkodowanie za utratę zdolności do pracy oraz za zwiększenie się potrzeb poszkodowanego na skutek wyrządzenia mu szkody na zdrowiu. Zwiększenie się potrzeb uprawnionego stanowi przy tym szkodę przyszłą, wyrażająca się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie. O ile zatem zostanie ustalone, że z bezprawnym zdarzeniem pozostają w związku stałe wydatki wynikające ze zwiększenia się potrzeb poszkodowanego, które poszkodowany będzie zmuszony ponosić w przyszłości, to są one częścią składową ustalonej renty na przyszłość, mającej charakter świadczenia okresowego. Brak jest jednak podstaw aby uznać, że koszty już poniesione są elementem świadczenia okresowego. W sytuacji kosztów opieki już poniesionych, a pozostających w związku z wypadkiem, wchodzi one w zakres „wszelkich wydatków”, o których mowa w art. 444 § 1 kc (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 4 października 1973 r., II CR 365/73, OSNC z 1974 r., z.9, poz.147). Sąd uznał zatem, iż powód

dochodzi nie skapitalizowanej renty lecz roszczenia odszkodowawczego znajdującego podstawę właśnie w art. 444 § 1 kc, z którego wynika, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Naprawienie szkody obejmuje więc w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (koszty przejazdów, wyżywienia itp.). Koszty objęte kompensacją muszą być uzasadnione ze względu na rodzaj i rozmiary poniesionego uszczerbku i pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym.

Jak wynika z opinii biegłego ortopedy powód po wypadku wymagał pomocy osoby trzeciej przez okres około 3 miesięcy od wypadku przez około 2 godziny dziennie a po tym okresie do końca marca 2013 r. przez około 3 godziny w tygodniu. Przyjmując, iż koszt jednej godziny opieki wynosi 10,00 zł, powodowi należy się zwrot kosztów opieki w kwocie 2.400,00 zł. W toku likwidacji szkody przed wszczęciem przedmiotowego postępowania pozwany wypłacił powodowi jako zwrot kosztów opieki łącznie kwotę 1.372,00 zł. Stąd też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda jako zwrot kosztów opieki brakującą kwotę 1.028,00 zł a w pozostałym zakresie żądanie odszkodowania oddalił.

Roszczenie odszkodowawcze zostało zgłoszone pozwanemu również w piśmie doręczonym mu dnia 24 sierpnia 2012 r. i później w piśmie doręczonym mu 6 grudnia 2012 r. Pozwany powinien zatem wypłacić powodowi odszkodowanie najpóźniej w dniu 5 stycznia 2013 r. Wobec powyższego Sąd uznał, iż pozostawał on w opóźnieniu z zapłatą odszkodowania w zasądzonej kwocie 1.028,00 zł w związku z czym zasądził od pozwanego na rzecz powoda tę kwotę z odsetkami ustawowymi od dnia 16 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

Powód dochodził w przedmiotowym procesie zasądzenia kwoty 149.468,00 zł. Sąd zasądził na jego rzecz kwotę 68.628,00 zł. Żądania jego zatem uwzględnione zostały w 46 %. Zgodnie z art. 100 kpc w takiej też proporcji Sąd rozdzielił koszty procesu.

Na poniesione przez powoda koszty procesu złożyły się: część opłaty od pozwu w kwocie 4.724,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 2.400,00 zł ustalone stosownie do treści § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.) w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i w zw. z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) oraz koszty opinii biegłych w kwocie 689,85 zł. W sumie powód poniósł koszty procesu w wysokości 7.813,85 zł.

Poniesione przez pozwanego koszty procesu to wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 2.400,00 zł ustalone stosownie do treści § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.) w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i w zw. z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

Łącznie zatem koszty postępowania wyniosły 10.213,85 zł. Powód powinien ponieść 54 % tych kosztów a więc kwotę 5.515,50 zł. Ponieważ poniósł on wyższe koszty Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego kwotę 2.298,35 zł tytułem częściowego zwrotu poniesionych przez niego kosztów procesu.

W sprawie pozostały nie pokryte: część opłaty od pozwu w kwocie 2.750,00 zł i koszty opinii biegłych w kwocie 594,68 zł. Łącznie nie pokryte koszty procesu wyniosły 3.344,68 zł.

Co do nie pokrytych kosztów procesu to Sąd na podstawie 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 623 ze zm.) zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu 54 % tych kosztów czyli kwotę 1.806,13 zł i kwotę tą nakazał ściągnąć z zasądzonego od pozwanego na jego rzecz roszczenia a na podstawie art. 113 ust. 1 powołanej ustawy zasądził od pozwanego na rzecz

Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 1.538,55 zł, która stanowi 46 % tych kosztów i odpowiada stosunkowi, w jakim pozwany przegrał sprawę.